

VERSLAG
VAN DE VOLKSKUNDE-COMMISSIE
DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE
VAN WETENSCHAPPEN TE AMSTERDAM
OVER 1956

OVERDRUK UIT HET JAARBOEK DER KONINKLIJKE
NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
1956—1957

VERSLAG

VAN DE VOLKSKUNDE-COMMISSIE OVER 1956

De Volkskunde-commissie heeft in het afgelopen jaar Dr. H. J. Prakke tot lid benoemd. Verder bleef zij ongewijzigd.

Het bureau der commissie zond in december de 20ste vragenlijst uit, waarin over een vijftal onderwerpen (onheilspellende voortekens, het mannetje in de maan, geluks- en ongeluksdagen, wie brengt de kleine kinderen? en de kinderschrik) een aantal vragen werden gesteld. Voor een deel zijn deze vragen een uitbreiding van die, welke eerder op oudere lijsten werden gesteld.

Op 31 december 1956 waren in totaal 24.432 lijsten op het bureau aanwezig, als volgt verdeeld: van lijst 1: 2040 exx., van lijst 2: 1493 exx., van lijst 3: 1502 exx., van lijst 4: 1433 exx., van lijst 5: 1362 exx., van lijst 7: 1156 exx., van lijst 8: 1001 exx., van lijst 9: 1168 exx., van lijst 10: 824 exx., van lijst 11: 1023 exx., van lijst 12: 1109 exx., van lijst 12a: 777 exx., van lijst 13: 1053 exx., van lijst 14: 1207 exx., van lijst 15: 1197 exx., van lijst 16: 1275 exx., van lijst 17: 1205 exx., van lijst 18: 1154 exx., van lijst 19: 1322 exx. In de loop van het jaar werden 1147 ingevulde vragenlijsten ontvangen.

De Vlaamse sectie der Nationale Commissie voor Folklore van België heeft in het afgelopen jaar geen nieuwe vragenlijst uitgezonden.

Van de eerste aflevering van de atlas zijn thans alle tien kaarten afgedrukt. Van de tweede aflevering zijn vier kaarten ter perse; enkele andere zijn in bewerking. De secretaris werkt voor zo ver zijn tijd dat toelaat aan de commentaar, daarbij ook nu weer geholpen door de student-assistent O. Veltman. De commissie hoopt dat de eerste aflevering met de daarbijbehorende commentaar in de loop van 1957 zal kunnen verschijnen.

Op de Rijksbegroting voor 1957 is thans een post voor een adjunct wetenschappelijk ambtenaar geplaatst, die met ingang

van 1 juli kan worden aangesteld. De commissie maakt met grote voldoening melding van dit besluit.

Hoewel het Beraad voor het Nederlandse volksleven, in 1955 op initiatief van de Afdeling Vorming buiten Schoolverband (thans Jeugdvorming en Volksontwikkeling) van het ministerie van O., K. en W. tot stand gekomen, niet rechtstreeks onder de bemoeiingen van de commissie valt, is het feit dat haar secretaris voorzitter is van dit Beraad en zijn vergaderingen steeds op het bureau der commissie plaats vinden, voldoende reden om melding te maken van het eerste optreden naar buiten van het Beraad met een congres over „Het Nederlandse element in cultuur en onderwijs”, op 24 november in het ministerie van O., K. en W. gehouden. Na de opening door de secretaris-generaal Dr. H. J. Wesselings is over het bovengenoemde onderwerp het woord gevoerd door Prof. Dr. W. R. Heere en Dr. J. G. M. Moormann.

Het bureau van de Codificatiecommissie voor het Nederlandse lied, ingesteld door de Raad voor de Nederlandse Volkszang, heeft het ficheren van een aantal op het bureau der Volkskunde-commissie berustende verzamelingen Nederlandse volksliederen en -liedjes ook in het afgelopen jaar voortgezet.

De secretaris heeft ten behoeve van de Dictionnaire des populations, die onder de auspiciën van het Institut Havrais de Sociologie économique et de Psychologie des peuples zal verschijnen, een aantal bijdragen opgesteld over het volkskarakter van Nederlandse streken en enkele grote steden. Hij hoopt deze arbeid in het begin van 1957 te kunnen voltooien.

De colleges over volkskunde, die de secretaris aan enkele studenten der Universiteit van Amsterdam en der Vrije Universiteit geeft, zijn in de cursus 1955-1956 en in de cursus 1956-1957 voortgezet.

Van het tijdschrift „Volkskunde” verschenen de afleveringen 1-4 van jaargang 57 (1956). De Stichting voor Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek verleende een subsidie van f 500,—.

Evenals in vorige jaren excerpeerde de heer Krüger een aantal vooral Skandinavische boeken en periodieken. De heer Landheer

werkte verder aan de bibliografie der Nederlandse volkskunde en de ordening van het knipselarchief.

De student-assistent O. Veltman verkreeg op zijn verzoek met ingang van 15 december ontslag. In zijn plaats werd de heer H. de Visser aangesteld, kandidaat in de Nederlandse letteren van de Vrije Universiteit.

Op de medewerkersbijeenkomsten te Bergen op Zoom op 21 april en te Deventer op 16 juni heeft de heer Veltman over doel en methode van het Volkskundeonderzoek gesproken. Op laatstgenoemde bijeenkomst vertoonde de heer H. Braber, directeur van de V.V.V. „Groningen”, een aantal lichtbeelden over de Overijsselse boerenwaggen. Op de medewerkersbijeenkomst van 26 mei te Middelburg sprak de secretaris over het werk van het volkskundebureau.

Ook in het afgelopen jaar werd het bureau door velen bezocht, o.a. door de heren Maurits de Meyer (Antwerpen), Dr. Joseph Szövérfy (Dublin) en Willem van Warmelo (Kaapstad). Aan vele landgenoten en buitenlanders werden inlichtingen gegeven; bovendien heben velen de verzamelingen en de bibliotheek van het bureau persoonlijk geraadpleegd.

Van de geschenken aan de bibliotheek is er geen, dat een afzonderlijke vermelding verdient. Door aankoop konden o.a. een aantal oudere werken worden verkregen.

Voor het financieel beheer zij verwezen naar de rekening en verantwoording van de Centrale Commissie.

*Namens de Volkskunde-commissie der Koninklijke
Nederlandse Akademie van Wetenschappen:*

H. WAGENVOORT, *voorzitter.*

P. J. MEERTENS, *secretaris-penningmeester.*

BIJLAGE

Lijst van personen enz., die in 1956 boeken en handschriften aan het Centraal Bureau voor Volkskunde schonken:

J. J. Beylsmit, D. P. Blok, H. Braber, Danske Folkemuseet, A. P. M. Delemarre, J. Duyvetter, Prof. Dr. D. Th. Enklaar, W. Geldof, H. Goossens O.F.M., G. Helmer, H. Henningsen, H. A. Hezemans, Historisch Genootschap „Oud West-Friesland”, Dr. J. Huber, Institut für Landeskunde von Oberösterreich, Dr. Oskar Loorits, Institutet för Folklivsforskning (Stockholm), Internationale Autobus-Onderneming I.A.O., Instituut voor sociaal onderzoek van het Nederlandse volk, Dr. H. W. M. J. Kits Nieuwenkamp, B. de Kock, J. H. Kruizinga, H. H. Landheer, Landsmålsarkivet (Lund), Dr. W. Laur, René Meurant, Ministerie Openbaar Onderwijs (Brussel), Thijs Mol, Museum voor Folklore (Antwerpen), Nederlands-Zuidafrikaanse Vereniging, Dr. H. Ottenjann, N.V. Philips Roxane, Roger Pinon, Provinciaal Museum van Drenthe, Radio Bremen, Mw. Marie Ramondt, Dr. E. Richter, Dr. Win. Roukens, Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek, Rijksmuseum voor volkskunde „Het Nederlands Openlucht-Museum”, Rijksmuseum „Het Zuiderzeemuseum”, Prof. Dr. L. Schmidt, Stichting Voorlichtingsdienst voor Superfosfaat, Universiteitsbibliotheek Amsterdam, Universiteitsbibliotheek Groningen, Universiteitsbibliotheek Utrecht, Universiteitsbibliothek Lund, University of Berkeley (Calif.), Dr. J. de Vries, Wetenschappelijk Genootschap voor Goeree en Overflakkee, Dr. J. Weyns, Dr. R. Wildhaber, N.V. Uitgeversmaatschappij W. E. J. Tjeenk Willink, M. Wolters.